

Ing. Libor Kadlec
Ing. Radko Matyáš
Ing. Alžběta Pokorná
Mgr. Jiří Příbyl

Daňové novinky pro rok 2017

Vážení klienti,
dovolte nám seznámit Vás s nejvýznamnějšími změnami v daňové legislativě v roce 2017, ale zároveň i shrnout podstatné změny, o kterých bylo rozhodnuto v průběhu roku 2016.

Změny v zákoně o dani z přidané hodnoty - průběh roku 2016

Stravovací služby v první snížené sazbě daně 15%

V souvislosti se zavedením Elektronické evidence tržeb (dále jen EET) došlo od 1. 12. 2016 k přeřazení stravovacích služeb (s výjimkou podávání alkoholických nápojů) ze základní sazby DPH 21 % do první snížené sazby 15 %. Stravovací služby jsou přitom podmíněny existencí provozovny, ve které jsou zajišťovány i doplňkové služby jako jsou stoly, židle, vytápění, toalety, úklid prostor atp.. Pokud jde o poskytování jídla s sebou, jde stále o dodání zboží podléhající sazbě DPH 15 % (sazby se tedy sjednotily), které však EET podléhá až od 1. 3. 2017.

Pokud jde o poskytování stravovacích služeb společně s podáním alkoholu, které zůstalo v sazbě DPH 21 %, neplatí zde dle výkladu finanční správy princip hlavního a vedlejšího plnění. Objednáme-li si například k obědu malé pivo, musí být sazby vždy rozděleny - vedlejší plnění (pivo - 21%) nebude následovat hlavní plnění (oběd - 15 %) a nikdy nepřevzme sazbu hlavního plnění.

Režim přenesení daňové povinnosti pro služby elektronických komunikací

Od 1. 10. 2016 podléhají režimu přenesení daňové povinnosti také služby spočívající v přístupu k sítím elektronických komunikací. Jedná se o tzv. dočasný režim a je aplikován např. na volání, textové zprávy či přenos dat v případě, že tyto služby nejsou poskytovány konečnému spotřebiteli. Znamená to, že pokud jakýkoliv subjekt, plátců DPH, přeúčtovává služby typicky od telefonních operátorů na jiný subjekt (např. v rámci skupiny), musí tyto služby nakoupit v režimu přenesené daňové povinnosti. Konečnému spotřebiteli však již přeprodává včetně DPH. V praxi je tedy nutné telefonnímu operátorovi skutečnost, že služby dále přeprodáváme, oznámit, aby ji operátor zohlednil při fakturaci.

GFŘ ale zvažuje vydat výklad, který by z režimu přenesení daňové povinnosti „pouhé přeúčtování“ telefonních služeb opět vyňal. Zjednodušeně: přeúčtování, kterého se nebude režim týkat, definuje jako „pořizování za účelem konzumace služeb, nikoliv se záměrem dosažení zisku“.

Dne 19. 12. 2016 byly navíc zveřejněny připomínky Komory daňových poradců ČR jako reakce ke zvažovanému výkladu GFŘ, které navrhuje, aby výklad GFŘ upravilo například v tomto smyslu:

- 1) Dosud uplatněný daňový režim nebude finanční správou rozporován.
- 2) Z uplatňování režimu je třeba vyloučit rovněž spolupracující OSVČ, nikoliv jen zaměstnance a jejich rodinné příslušníky.
- 3) Je třeba upřesnit nájemní vztahy (přeúčtování telefonních služeb od správcovských společností).

Další vývoj problematiky je tedy třeba nadále sledovat.

Režim přenesení daňové povinnosti – identifikace zákazníka

V praxi se množí případy, kdy se zákazníci s cílem nakoupit bez daně prokazují cizí registrací k DPH a nakupují na jméno jiného zákazníka. Tento jiný zákazník pak nepřizná daň (v režimu přenesení daňové povinnosti) a dodavatel se dostává do důkazní nouze, že není schopen prokázat, komu ve skutečnosti prodal zboží nebo službu a je mu doměřena daň. Doporučujeme proto u prodeje bez daně (s přenesením daňové povinnosti) dostatečně zákazníka identifikovat a případně nákup ověřit u další osoby z nakupující firmy.

Změna místní příslušnosti osob neusazených v tuzemsku

Od 1. 9. 2016 došlo ke změně místní příslušnosti zahraničních subjektů registrovaných v tuzemsku k DPH. Dosud spadaly tyto subjekty pod správu Finančního úřadu pro hlavní město Prahu, územního pracoviště pro Prahu 1. Od 1. 9. 2016 dochází k postupnému přesouvání místní příslušnosti na Finanční úřad pro Moravskoslezský kraj, územní pracoviště Ostrava I. Postupný přesun znamená, že nová místní příslušnost není automatická od 1. 9. pro všechny zahraniční plátce, ale každý subjekt je dopisem informován, k jakému datu bude jeho spis přesunut. Finanční správa má na přesun spisů lhůtu 1 rok.

Přijetí nového celního zákona

S účinností od 29. 7. 2016 bylo přijato hned několik změn v rámci zákona č. 243/2016, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím celního zákona. Jmenujeme dvě nejpodstatnější z nich:

Zmírnění sankcí spojených s kontrolním hlášením

Sankce a lhůty platné od počátku roku 2016 byly zmírněny, bohužel jen velmi lehce:

- (1) lhůta pro reakci na výzvu k odstranění pochybností v kontrolním hlášení prodloužena na 5 pracovních dní (původně kalendářních),
- (2) pokuta 1 000 Kč za pozdně podané hlášení bude automaticky prominuta jedenkrát za rok,
- (3) pokuty 1 000 Kč za pozdně podané hlášení vzniklé do 29. 7. 2016 ze zákona zanikly (začínáme „odznova“),

pokuty 10 tis, 30 tis. nebo 50 tis Kč budou moci být sníženy na základě podání žádosti o prominutí. Podmínky pro schválení žádosti jsou ale pro běžné situace (opomenutí či technické problémy) těžko dosažitelné. Žádat můžeme pouze ze závažných důvodů – živelní pohroma, akutní zdravotní stav atp. a zároveň je zkoumána dosavadní četnost porušování povinností.

Rozšíření přenesení daňové povinnosti při dodání zboží v ČR neusazenými osobami

Pokud osoba neusazená v ČR, která zde není registrovaná jako plátce DPH, dodá zboží již umístěné v ČR následně plátcí DPH, je povinen přijetí zboží přiznat příjemce plnění. Dosud se zahraniční a EU dodavatel musel registrovat v ČR.

Zahraníční a EU dodavatelé, kteří se z tohoto důvodu plátcí DPH v ČR již stali, mohou požádat o zrušení registrace – pokud ale takoví plátcí DPH pořizují v ČR další plnění, je dobré registraci k DPH zachovat (vracení DPH na vstupu).

Změny v zákoně o dani z přidané hodnoty – novela pro rok 2017

V případě změn v DPH se stále jedná pouze o výhled do roku 2017. Všechny následující změny jsou v současné době (polovina prosince) ve 3. čtení Poslanecké sněmovny v rámci sněmovního tisku č. 873. Plánovaná účinnost následujících změn je od 1. 4. 2017:

Nespolehlivá osoba

Poté, co byl v roce 2013 zaveden institut nespolehlivého plátce, bude v roce 2017 zavedena i nespolehlivá osoba. Tou se může stát jakákoliv fyzická či právnická osoba rozhodnutím správce daně při porušení svých povinností nebo ze zákona.

Má tak být mimo jiné zamezeno případnému rušení registrace nespolehlivého plátce a následné opětovné registraci k DPH s cílem zbavit se statutu nespolehlivosti. Nespolehlivý plátce, který se odregistrová, se stává nespolehlivou osobou.

Nespolehlivá osoba může po 1 roce, kdy neporuší své povinnosti, požádat o rozhodnutí, že již nespolehlivá není.

Člen společnosti (dříve sdružení) jako plátce DPH

Nově se člen nebude muset automaticky registrovat k DPH při vstupu do společnosti. Každý člen společnosti si bude sledovat svůj obrát samostatně. Nový režim bude mít dvouleté přechodné období.

Manka

Případy nedoložených mank (nad limit), ztrát či odcizení majetku nově budou zakládat povinnost vyrovnání původně uplatněného odpočtu DPH na vstupu v běžném 3-letém časovém testu dle § 77. Dosud byla manka považována za „použití pro účely nesouvisející s ekonomickou činností“ a odváděli jsme DPH na výstupu.

Odvod DPH z přijatých záloh - vouchery

V návaznosti na rozsudky Evropského soudního dvora se doplňuje výčet údajů, které je nutné znát ke dni přijetí zálohy, aby musela být odvedena DPH. Jde o dostatečnou definici zboží či služby, což má zásadní vliv na okamžik vykázání DPH při prodeji poukázek/voucherů. Budeme tedy rozlišovat poukázky, kde je plnění předem známé (odvod již při nákupu poukázky) a poukázky víceúčelové, kde budeme DPH odvádět až při uplatnění poukázky (např. peněžní poukázky).

Stejný režim jako u poukázek bude uplatňován u předplacených karet, např. od mobilního operátora.

Přenesení daňové povinnosti při poskytnutí pracovníků pro stavební a montážní práce

Nově bude tuzemský reverse-charge zaveden i na poskytnutí pracovníků pro stavební a montážní práce.

Ručení při platbě virtuální měnou

Pokud je za plnění poskytnuta úplata virtuální měnou (např. bitcoin), je příjemce povinen ručit za nezaplacenou daň.

Změny v zákoně o dani z příjmů – již schválené

Zavedení slevy na dani na EET pro fyzické osoby

Od roku 2017 je zavedena sleva na dani ve výši až 5 000 Kč pro fyzickou osobu, kterou lze uplatnit ve zdaňovacím období, ve kterém poprvé zaevidovala tržbu. Sleva je odečítána z daně až po odečtení základní slevy na poplatníka, před odečtením daňového zvýhodnění na dítě. Aby si tedy poplatník uplatňující pouze základní slevu na dani mohl uplatnit i celou slevu na EET, je třeba, aby jeho základ daně činil cca 199 000 Kč (15 % daň = 29 850 – 24 840 základní sleva = 5 010 Kč daň, ze které teprve uplatníme slevu na EET).

Limit pro osvobození důchodů v kombinaci s jinými příjmy zrušen

Nemožnost osvobození pravidelně vyplácených důchodů v případě, že součet příjmů ze zaměstnání, podnikání a pronájmu u důchodce přesáhne 840 000 Kč, byla ze zákona vypuštěna. Zrušení se týká již zdaňovacího období roku 2016.

Nemá to však vliv na limit osvobození pravidelně vyplácených důchodů, které jsou osvobozeny jen v případě, že nepřekročí 36-násobek minimální mzdy (2016 – 356 400 Kč, 2017 – 396 000 Kč).

Osvobození příspěvků zaměstnavatele na penzijní produkty

Od roku 2017 se zvyšuje limit pro osvobození příspěvků zaměstnavatele na životní pojištění a penzijní produkty z 30 000 Kč na 50 000 Kč ročně.

Příspěvky na penzijní připojištění a životní pojištění jako částka snižující základ daně

Dochází také k navýšení limitu částky snižující základ daně za příspěvky na penzijní připojištění poplatníka z 12 000 na 24 000 Kč. Tato částka bude snížena o částku 12 000 Kč, na kterou je poskytován státní příspěvek. Maximální odčitatelnou položku tak lze uplatnit pouze při pravidelném přispívání, není vhodné příspěvky platit jednou za rok. Ideální je spořit 3000 měsíčně, resp. 36 000 Kč za rok.

Stejně navýšení nastane i v případě soukromého životního pojištění – tedy z původních 12 000 Kč na 24 000 Kč.

Srážková daň 15 % ze závislé činnosti

Nově se 15% srážková daň uplatní nejen u dohod o provedení práce do 10 000 Kč měsíčně, ale i u jakéhokoli příjmu ze závislé činnosti do 2 500 Kč měsíčně, pokud zaměstnanec nepodepíše prohlášení k dani.

Příjmy fyzických osob z výroby elektřiny

Příjmy z výroby elektřiny, k nimž není třeba licence Energetického regulačního úřadu, budou spadat do ostatních příjmů podle §10 nikoliv do § 7. Jedná se o malé elektrárny s výkonem do 10 kW určené především pro vlastní spotřebu. Výhodou je, že tyto příjmy nebudou podléhat sociálnímu, ani zdravotnímu pojistnému a budou do 30 000 Kč za rok osvobozeny, na druhou stranu si nebude možné uplatňovat daňové odpisy zařízení. Pro rok 2017 je způsob zdanění v §10 již povinný, v roce 2016 je alternativní.

Zřizovací výdaje

Od roku 2016 se ruší kategorie zřizovacích výdajů jako dlouhodobého nehmotného majetku - tyto výdaje budou nově přímým nákladem. Změna platí pro výdaje vzniklé od 1. 1. 2016, zřizovací výdaje vzniklé před tímto datem se doodepíší podle předchozích pravidel.

Zdaňování podílů na zisku „nespolečníků“

Zdaňování podílů na zisku osob, které nejsou společníky obchodních korporací (vyjma jejich zaměstnanců, u kterých je podíl zdaněn jako příjem ze zaměstnání), bude podléhat v každém případě srážkové dani 15 %. Dosud byly podíly na zisku vyplácené právnické osobě – nespolečníkovi daněny v rámci jeho základu daně. Změna je účinná od 1. 5. 2016.

Změny v zákoně o dani z příjmů – novela pro rok 2017

I v případě změn v zákoně o dani z příjmů se stále jedná pouze o výhled do roku 2017, protože změny jsou rovněž obsaženy ve sněmovním tisku č. 873, jehož proces schvalování teprve probíhá. Účinnost následujících změn lze tedy očekávat nejdříve 1. 4. 2017:

Daňové zvýhodnění na děti

Od roku 2017 dojde k dalšímu zvýšení daňového zvýhodnění na druhé dítě z původních 17 004 Kč na 19 404 Kč ročně (resp. 1 617 Kč měsíčně) a na třetí a další dítě z původních 20 604 Kč na 24 204 Kč ročně (resp. 2 017 Kč měsíčně).

Vzhledem k tomu, že zvýšení daňového zvýhodnění za rok 2016 (z předchozích 15 804 Kč na 17 004 Kč u druhého dítěte a z předchozích 17 004 Kč na 20 604 Kč u třetího a dalšího dítěte) vešlo v účinnost až v květnu 2016 se zpětnou platností pro celý rok 2016, doplňujeme, že nárok na vyšší daňové zvýhodnění měli zaměstnanci poprvé ve mzdě za květen a zbylé měsíce leden – duben budou uplatněny v ročním zúčtování zaměstnavatelem.

Snížení limitů výdajových paušálů

Ve vládním návrhu je zahrnut i návrh na snížení limitů maximálních částek výdajů u fyzických osob uplatňujících výdaj paušálem. Ten by se měl snížit vždy o polovinu:

- u 80% paušálu (zemědělci a řemeslníci) bude výdaj maximálně 800 000 Kč (z původních 1 600 000 Kč),
- u 60% paušálu (živnostníci) bude výdaj maximálně 600 000 Kč (z původních 1 200 000 Kč),
- u 30% paušálu (pronájem) bude výdaj maximálně 300 000 Kč (z původních 600 000 Kč),
- u 40% paušálu (nezávislá povolání) bude výdaj maximálně 400 000 Kč (z původních 400 000 Kč).

V současnosti mohou tak být paušály využity na roční příjmy do maximálně 2 milionů Kč. Nově by strop pro uplatnění paušálů klesl na 1 milion Kč. Na druhou stranu paušalisté opět budou mít nárok na slevu na dítě či manželku.

Rok 2017 ještě bude koncipován volitelně – buď paušalista zvolí starou úpravu - vyšší limit bez slev, či novou se slevami ale nižšími výdaji.

Odepisování technického zhodnocení

Od roku 2017 se rozšíří možnost odepisovat technické zhodnocení i na ostatní případy, kdy dochází k přenechání věci k užívání (např. podnájemci).

Dosud mohli technické zhodnocení odepisovat pouze nájemci nebo uživatelé u pronajatého majetku nebo majetku pořízeného formou finančního leasingu.

Změna bude, v případě schválení daňového balíčku, platná pro technická zhodnocení uvedená do užívání počínaje 1. 1. 2017.

Doba odepisování nehmotného majetku

Od roku 2017 bude mít poplatník možnost zákonem striktně dané doby odepisování u nehmotného majetku považovat za minimální a jejich délku prodloužit. Tato změna však platí až na majetek, u něhož bude odepisování zahájeno v roce 2017.

Prokazování původu majetku

Od 1. 12. 2016 vchází v platnost tzv. zákon o prokazování původu majetku, který novelizuje zákon o daních z příjmů a trestní zákoník. Zákon umožňuje správci daně vyzvat poplatníka k prokázání vzniku a původu jeho příjmů, pokud po předběžném posouzení dojde k závěru, že rozdíl mezi příjmy vykázanými v daňovém přiznání a nárůstem jmění, spotřebou nebo jiným vydáním poplatníka přesahuje 5 milionů Kč.

Změna v dani z nabytí nemovitých věcí

S účinností od 1. 11. 2016, tzn. u prodejů, kde nabytí práva k nemovité věci nastalo od 1. 11. 2016, dochází ke změně poplatníka. Poplatníkem je výhradně nabyvatel. Institut ručení se ruší. Ke změně dochází i v konstrukci daňového základu při směně nemovitostí.

Elektronická evidence tržeb

Evidenci tržeb budou zjednodušeně řečeno podléhat postupně všechny tržby, které pocházejí z podnikatelské činnosti a zároveň byly uhrazeny **v hotovosti, platební kartou**, šekem, směnkou či jinými obdobnými způsoby např. stravenkou. Evidenci tržeb nepodléhá přímý převod z účtu na účet. Vystavuje-li podnikatel fakturu, není pro účely evidence tržeb rozhodné, jaká forma platby je na ní uvedena, ale jakým způsobem je částka uvedena na faktuře fakticky uhrazena.

Podnikatelé se budou zapojovat postupně takto:

- **v 1. fázi** - od 1. 12. 2016 - ubytovací a stravovací služby,
- **ve 2. fázi** - od 1. 3. 2017 - maloobchod a velkoobchod,
- **ve 3. fázi** - od 1. 3. 2018 - ostatní činnosti vyjma těch ve 4. fázi, například svobodná povolání, doprava, zemědělství,
- **ve 4. fázi** - od 1. 6. 2018 - vybraná řemesla a výrobní činnosti.

Zpracováno ke dni 22. 12. 2016